

Generalitzar la compra i contractació pública responsable (CPR) i permetre-hi l'accés prioritari de l'ESS

La utilitat social i ambiental de l'ESS justifica la prioritització de les organitzacions d'aquest àmbit en els processos de compra i contractació pública. En aquest sentit, és més necessari que mai que els criteris ètics, socials i ambientals tinguin un pes més gran en les fórmules d'adjudicació de contractes i licitacions públiques, posant en avantatge les organitzacions que acreditin els estàndards socioambientals més alts i atorgant un pes residual al preu com a criteri d'adjudicació. Les institucions han de fer una aposta decidida i valenta per prioritzar les organitzacions d'ESS com a principals proveïdores de béns i serveis a les administracions.

Accions específiques per al desenvolupament d'aquesta mesura

Vessant reguladora i de gestió (especialment important en els àmbits català i estatal, tot i que també es pot potenciar als ens locals)

- Desplegar les aliances necessàries per aplicar la reserva social prevista a la Disposició Addicional 48 de la Llei de contractes del sector públic de 2017 (especialment rellevant en els àmbits català i estatal).
- Assegurar els recursos necessaris per a la professionalització de la CPR, a través de la persona tècnica en CPR, una mesura imprescindible per millorar-la i estendre-la.
- Publicar dades sobre CPR que incloguin anàlisis de consideracions relacionades amb l'ESS.

Vessant promotora (especialment important en els àmbits municipal i intermunicipal)

- Crear borses d'organitzacions proveïdores associades a catàlegs creats sobre la base dels criteris de l'ESS.
- Formar i acompanyar les organitzacions de l'ESS en els processos de licitació pública.
- Potenciar xarxes amb perspectiva *meet the buyer* associades a les cadenes de subministrament clau del territori, ESS i contractació pública.
- Establir espais de treball compartit entre les unitats promotores de contractes, amb l'objectiu de fomentar la inclusió de consideracions ètiques, ambientals i socials en totes les compres i contractacions públiques.

Vessant consumidora (especialment important en els àmbits municipal i català)

- Complir amb els percentatges de reserva especificats a la normativa vigent.
- Desplegar les eines necessàries per a l'aplicació de la reserva social prevista a la Disposició Addicional 48 de la Llei de contractes del sector públic del 2017 (paral·lelament al desenvolupament normatiu).
- Assegurar la participació igualitària de les organitzacions de l'ESS als *market place* digitals de contractació pública.
- Desplegar mecanismes per incrementar la concurrència a les licitacions públiques d'organitzacions de l'ESS (rebaixar els criteris de solvència econòmica, divisió en lots, campanyes de comunicació, vinculació a borses de proveïdores de l'ESS, etc.).
- Potenciar les eines de consulta de mercat i la planificació de la CPR com a oportunitats per incorporar les entitats de l'ESS a la contractació pública.
- Incorporar criteris ètics, ambientals i socials a totes les contractacions i compres públiques, i equilibrar el pes d'aquests criteris.

- Fixar criteris tecnològics per la contractació pública de serveis tecnològics com ara que s'utilitzi programari lliure de codi obert, que no impliqui comercialització de dades, que no generi dependència respecte a un sol proveïdor, que no obligui a la ciutadania a obrir-se un compte i acceptar les condicions d'ús d'una corporació extractivista o que no posi dades sensibles de la ciutadania en mans d'aquestes corporacions. Prendre especial atenció en la contractació de serveis tecnològics que impliquin directa o indirectament a la infància i a col·lectius vulnerabilitzats.
- Introduir clàusules socials que valorin especialment les organitzacions d'ESS. Per exemple: puntuar en les valoracions l'empresa licitadora que es comprometi a subcontractar un percentatge del pressupost d'adjudicació del contracte a través d'organitzacions de l'ESS o la integració del comerç just en la proposta presentada.
- Implantar altres vies per fomentar la CPR, i especialment de l'ESS, per part de les administracions: en els ajuts i les subvencions, en la contractació menor, en les compres i contractacions d'institucions relacionades amb l'administració (hospitals, museus, universitats... amb participació pública).
- Desplegar mecanismes de seguiment que permetin la generació de dades associades a l'impacte ambiental i social de la CPR.

Obrir noves línies de subvencions per mantenir i potenciar l'ESS

Un dels reptes de l'ESS per créixer és disposar de prou capital per iniciar projectes, obrir noves línies d'activitat o fer salts quantitius en les estructures productives. A més, el nou episodi de crisi que s'inicia posarà encara més estrès sobre les, ja de per si, limitades capacitats d'inversió de l'àmbit. Les subvencions poden jugar un paper clau en certs moments dels cicles socioempresarials de les iniciatives; per

això cal ampliar la dotació pressupostària de les diferents administracions per a aquesta finalitat i actuar com a mesura anticíclica que eviti l'erosió del teixit; ben al contrari, l'expandeixi. A més, cal potenciar els sectors estratègics, entesos com aquells que satisfan les necessitats bàsiques de les persones: habitatge, producció, transformació i comercialització alimentària, comerç de proximitat, tèxtil, socio sanitari, cures, energia, tecnologies d'utilitat social, etc.

Facilitar línies de crèdit i altres eines d'accés a finançament específiques per a l'ESS

Arran de la crisi sanitària, des de diferents nivells institucionals s'han desplegat polítiques d'aval públics per facilitar l'endeutament privat i intentar pal·liar així els impactes a curt termini de la recessió, però creiem que aquestes mesures han de canviar substancialment de rumb. Per un costat, han de ser discrecionals: l'ESS i les mipimes responsables que acreditin que produeixen amb criteris socioambientals han de tenir la prioritat en l'accés al finançament avalat públicament, i no empreses de dubtós benefici social. A més, és imprescindible que aquests avals es canalitzin a través del sistema de finances ètiques, de les caixes cooperatives i d'altres instruments d'ESS com plataformes de micromecenatge, etc. Per últim, juntament amb els agents de l'ESS, per fer front a processos de reestructuració caldrà impulsar productes de capital pacient, que permetin un endeutament "tou" a llarg termini.

Posar a disposició eines i mitjans d'assessorament de caràcter organitzatiu i estratègic per al teixit de l'ESS i la seva adaptació a la crisi

S'han de reenfocar els mitjans de formació, assessorament i acompanyament empresarial dels diferents nivells institucionals, per tal de prioritzar l'assessorament i